

El Diacrític | | Actualitzat el 08/04/2020 a les 14:03

Quan la impunitat és el virus

L'article alterna la descripció de l'estat d'alarma actual i el que ens pot venir a sobre amb la recuperació de la memòria de Pedro Álvarez, l'assassinat del qual està a punt de prescriure sense que s'hagi fet justícia

Un activista penjant cartells demanant justícia per a Pedro Álvarez amb motiu d'un dels aniversaris del seu assassinat

Any 1992. Un 15 de desembre a la matinada un noi acompanya a casa la seva companya a l'Hospitalet de Llobregat. Pocs moments després d'acomiar-se aquesta parella, un cotxe gairebé atropella la noia. La noia increpa el conductor del cotxe. Un home surt del vehicle i llença la noia al terra. El noi torna per a ajudar a la noia interponent-se entre ella i l'agressor. Comencen a discutir amb l'home del cotxe. L'home treu l'arma i li dispara tres trets. Aquest home torna al cotxe, arrenca, i en Pedro ingressa cadàver a l'hospital de Bellvitge. Resultat: en Pedro Álvarez ha estat assassinat.

Any 2020. Un 12 de març des del Govern -però prèviament anunciat per la premsa- ens diuen que es declara l'estat d'alarma i que a tal efecte la població ha de quedar confinada al seu domicili habitual durant 15 dies com a mínim a causa d'un virus que es va originar a la Xina i que ara sembla que paraitzarà el país tancant negocis, serveis culturals com biblioteques, centres cívics, així també com locals d'oci, aturant les classes a escoles, universitats i altres centres educatius, i de pas ens faran conèixer quines són les feines essencials que no es poden realitzar mitjançant el teletreball des de casa. Tothom queda commocionat per la notícia; la vida restarà, doncs, a l'interior de cada domicili, amb totes les bretxes i vulnerabilitats que puguem esmentar: la de

gènere, la d'edat, la de classe, la salarial, la d'origen, la digital. Totes i cadascuna d'aquestes bretxes determinarà de quina manera viurem aquest confinament.

Any 1992. Un 23 de desembre, se li dona la llibertat al presumpte assassí d'en Pedro Álvarez, un policia nacional, «per manca de proves fiables», tot i el testimoni de la companya d'en Pedro, tot i la coincidència amb el model del cotxe, tot i la coincidència de les bales, que eren les mateixes que feien servir les forces i cossos de seguretat nacional aleshores. Es declara el «secret en les investigacions» i en canvi a la companya d'en Pedro li fan diversos interrogatoris. La família d'en Pedro no pot participar de la investigació del cas.

Any 2020. Mesos de març i abril, en ple confinament de la població en molts països, les forces de seguretat fan la seva feina vigilant que ningú se salti la norma i controlant que tothom estigui a casa seva. Per a realitzar aquesta tasca s'ha de mantenir el criteri de proporcionalitat i congruència, vetllant per a que els drets de les persones siguin respectats arreu. Fent al·lusió a la periodista, escriptora, directora de cinema i activista política Naomi Klein, ens trobem en plena doctrina del xoc, on l'Estat ocupa tot l'espai mediàtic i polític, i on la població no té cap espai de pensament crític, com a mínim institucionalment visible.

Any 1993. Un 15 de gener es fa una concentració al lloc on en Pedro va ser assassinat, donant lloc a un moviment i posteriorment a una plataforma que porta des d'aleshores lluitant contra la impunitat policial, per a visibilitzar el cas de Pedro Álvarez, per tal que situacions com aquestes surtin a la llum i no quedin en l'oblit. Des d'aleshores cada 15 de desembre hi ha una crida a mobilitzar-se aquest dia a fi que aquest cas i la persona d'en Pedro estiguin presents a la memòria col·lectiva.

Any 2020. Mesos de març i abril; des de l'anonimat permès pel fet d'estar a casa durant l'estat d'alarma estem assistint des dels balcons o des de les pantalles a una vulneració de drets per part de les forces de seguretat: alguns casos han estat gravats pel veïnat mentre succeïen i posteriorment compartits a través de les xarxes socials; altres els hem conegut a través de la premsa o fins i tot en algun cas han sortit a les notícies. Estem en estat de confinament. Sembla que no puguem fer-hi res. Sentim molta ràbia i impotència. El president del país surt a les rodes de premsa envoltat pels caps de les forces de seguretat, la qual cosa deixa entreveure el dubte de si hi apareixen reforçant el govern per la situació actual o com a garants del sentit del deure per a la població, deixant palès que allò que cal fer ara com a ciutadans estarà controlat també des de les forces i cossos de seguretat.

Any 2019. Un 17 de desembre; el pare i la mare d'en Pedro Álvarez registren un escrit a la Generalitat i al Parlament per a reunir-se amb en Quim Torra i en Roger Torrent amb l'objectiu de re-obrir el seu cas. Passen molts mesos abans no en saben res. Finalment un dels assessors d'en Roger Torrent es posa en contacte amb en Juanjo, el pare d'en Pedro, per a trobar-se durant la primavera d'enguany. Pel context actual això queda ajornat fins el 22 de maig.

Any 2020. Abril. Un cop superat aquest primer període de consum de notícies a totes hores, ens recuperem de l'estupefacció que ens ha provocat aquesta situació inimaginable per a nosaltres tan sols fa un mes o un parell de mesos. Tornem a adonar-nos que el poder l'hem de prendre nosaltres, des de la base, lluitant-lo dia a dia, sense esperar que un pare-Estat et dicti les consignes del que és teu i el que no ho és. Un Estat que intenta mantenir una imatge de poder i de control però que al cap i a la fi mostra problemes per a comprar uns tests capaços de detectar la població contagiada. Un Estat europeu en una Europa on cada país mira cap a dins seu reflectint l'enorme desunió i incoherència global com a projecte polític. Un Estat que opta per la militarització sanitària, on tot s'hi val perquè «l'enemic és invisible i en aquesta guerra tothom som soldats». Sí, però algunes de les persones que estan exposades a primera línia estan donant-ho tot sense les garanties mínimes d'higiene i seguretat, fruit d'unes retallades brutals.

Any 2020. Abril; a dia d'avui la Plataforma Pedro Álvarez veu com el cas no es pot obrir de nou ni es pot jutjar al presumpte assassí d'en Pedro perquè els diuen que ja ha prescrit. El Jutjat

número 4 de l'Hospitalet ha seguit les pautes de la Fiscalia però ha deixat una petita escletxa per si la policia vol investigar alguna cosa al respecte mitjançant les noves tecnologies. Ara hi ha un recurs obert que es troba a l'Audiència Provincial. Si aquest recurs no tira endavant, s'haurà de mirar cap a l'Audiència Nacional, o bé al Suprem, o en el darrer cas, al Constitucional. Segons els càlculs respecte les darreres instruccions per part de la Plataforma, el cas prescriurà el 28 de setembre d'enguany. Amb l'aturada del coronavirus queda aturat el cas i la data ja no serà el setembre. Veurem en quina data es podrà fer realment justícia, si és que se'n fa.

Any 2020, abril. Davant d'aquesta pèrdua de control sobre les nostres vides, davant d'aquesta desorientació del que ens ha d'arribar a nivell econòmic, polític i social; tornem a activar-nos, des de casa, al jitsi, al zoom, a on calgui, per tal de seguir construint aquest poder popular. Seguim formant-nos, seguim reunint-nos i teixint complicitats per la crisi que recaurà en les persones més vulnerables un cop més, malgrat haver rescatat la banca entre tots i totes, malgrat les retallades increïbles en educació i sanitat, malgrat fer-nos sentir culpables per haver viscut suposadament per sobre de les nostres possibilitats i passar aquest confinament en molts dels casos en pisos anònims i diminuts dins de ciutats anònimes i totalment excloents amb les classes més desafavorides, malgrat l'intent de fer sentir culpable el moviment feminista pel contagi del virus durant les manifestacions del passat 8 de març. Donem valor a les petites accions invisibles com és el fet de cosir màscares i repartir aliments a les persones que no poden sortir a comprar, fem aplaudiments a les persones sanitàries que, elles sí, estan a primera línia sense les condicions necessàries que garanteixin la seva seguretat i la de les seves famílies, acomiadem les persones que ens han marxat soles a l'hospital, però repensem les polítiques econòmiques i socials en clau col·lectiva, adonem-nos de les necropolítiques que ens envolten, i mirem de sortir del confinament amb una idea ben clara, i és que el capitalisme no pot assegurar la vida de totes les persones, i per tant s'obre una petita escletxa per a construir nous models de convivència on sigui més fàcil acabar amb aquest tipus d'impunitat estructural.

Isabel Llanas és membre de l'assemblea de Capgirem Vic, i ha escrit l'article en col.laboració amb Damià Puig, de l'Associació Col·lectiva d'Audiovisuals per a la Transformació Social, i amb la Plataforma Pedro Álvarez